

KÖNYV KÖNYVTÁR KÖNYVTÁROS

BOD PÉTER

ORSZÁGOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI VERSENY

Versenykiírás a 2007/2008-as tanévre

A verseny meghirdetője: Oktatókutató és Fejlesztő Intézet Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum

A verseny célja: A tehetséggondozás, a tanulók információs műveltségének és azon belül is a könyvtárhasználati eszköztudásuknak, szövegértésüknek, logikus gondolkodásuknak és kreativitásuknak a fejlesztése. Mindemellett célja az önálló tanuláshoz szükséges kompetenciák fejlesztése, az iskolai tanulási folyamat során részekre bontott ismertelemeket egységbe foglaló, szintetizáló, az információs műveltséget és a forráshasználati képességeket mozgósító tudás mérése, értékelése.

A verseny kategóriái: I. kategória: Általános iskolák és gimnáziumok 13–14 éves (7–8. évfolyamos) tanulói.
II. kategória: A középiskolák 15–16 éves (9–10. évfolyamos) tanulói.

A versenyen való részvétel kizáró okai: Nem vehet részt a verseny fővárosi/megyei fordulóján az, aki írásban nem nevezett, és az, aki a nevezési díjat nem fizette meg. (A nevezési díj fizetésétől az egyes megyei és a fővárosi szervezők eltekinthetnek.)

A verseny témája, ismeretanyaga, felkészüléshez felhasználható irodalom:

I. kategória: Mátyás király és a reneszánsz

II. kategória: A Nyugat és kora

A verseny témájához – könyvtárhasználati, információkeresési verseny lévén – nincsen megadott bibliográfia. A felkészülés és a verseny során a tanulók használhatnak nyomtatott és elektronikus bibliográfiákat, lexikonokat, enciklopédiákat, egyéb kézikönyveket, monográfiákat, tanulmányköteteket, időszaki kiadványokat, katalógusokat, egyéb elektronikus forrásokat.

A nevezés határideje: 2008. január 31.

A nevezés módját a megyei/fővárosi versenyszervezők határozzák meg.

A megyei/fővárosi szervezők elérhetőségei és a nevezési lap a verseny honlapjáról (<http://www.opkm.hu/>) elérhetők.

Nevezési díj: 1000 Ft/fő

Díjazás: – Valamennyi döntőbe jutott diák és felkészítője emléklapot kap.
– A kategória első három helyezett diákja és felkészítője oklevelet és könyvjutalmat kap.
– Lehetőség van különdíj kiosztására is a zsűri javaslata szerint.

A szervezők elérhetősége:

Oktatókutató és Fejlesztő Intézet Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum

Dömsödy Andrea, iskolai könyvtári szakreferens

Cím: 1089 Budapest, Könyves Kálmán körút 40.

Telefon: 06-1-323-5555

E-mail: domsody.andrea@opkm.hu

KÖNYV, KÖNYVTÁR, KÖNYVTÁROS

16. évfolyam 12. szám

2007. december

Tartalom

Könyvtárpolitika

Bartos Éva: „Diplomás könyvtáros állást keres” 3

Műhelykérdések

Varga Kornélia: Gyermekkönyvkiadás és gyermekkönyv-kereskedelem a rendszerváltozás után 12

Péterfi Rita: Számítógép-használat és felekezeti hovatartozás 18

Vidra Szabó Ferenc: Felhasználói elégedettségvizsgálat az Országos Széchényi Könyvtárban 25

Tóth Rita: A 2006-os év könyvtárának gyermekrészlege 31

Éger Veronika: „...hiszek a mesékben”. Beszélgetés Kristóf Márta népi iparművész könyvtárossal 33

Úton

Bartók Györgyi: „Kis sziget” őszi verőfényben... 38

História

Várszegi Asztrik OSB: A Mátyás Graduálé méltatása 41

Memento

Nagy Réka Anna: Sándor István, a néprajzi bibliográfus 44

Könyv

Bényei Miklós: Szemléleti áttörés. Laudáció egy könyvtártörténeti munkáról 52

Böőr László: 1956 Szentendrén 57

From the contents

Éva Bartos: „Professional librarian seeks a job...” (3)

Kornélia Varga: Publishing and trade of children's books in Hungary after 1989 (12)

Rita Péterfi: Computer use and religious affiliation (18)

Cikkeink szerzői

Bartos Éva, a Könyvtári Intézet igazgatója; *Bényei Miklós*, a Debreceni Egyetem tanára; *Böőr László*, a Nagykőrösi Városi Levéltár munkatársa; *Éger Veronika*, a Magyar Nemzeti Galéria könyvtárának munkatársa; *Nagy Réka Anna*, a Néprajzi Múzeum könyvtárának munkatársa; *Péterfi Rita*, a Könyvtári Intézet munkatársa; *Tóth Rita*, a keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár gyermekrészlegének munkatársa; *Varga Kornélia*, a Debreceni Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Kenézy Élettudományi Könyvtárának munkatársa; *Várszegi Asztrik OSB*, a Pannonhalmi Bencés Főapátság főapátja; *Vidra Szabó Ferenc*, a Könyvtári Intézet munkatársa

Szerkesztőbizottság:

Bartos Éva (elnök)

**Biczák Péter, Borostyániné Rákóczi Mária, Győri Erzsébet,
Kenyeri Kornélia, Poprády Géza**

Szerkesztik:

Bartók Györgyi és Mezey László Miklós

A szerkesztőség címe: 1827 Budapest, I. Budavári Palota F épület – Telefon: 224-3791; E-mail: 3k@oszk.hu;

Internet: www.ki.oszk.hu/3k

Közreadja: a Könyvtári Intézet

Felélős kiadó: **Bartos Éva**, a Könyvtári Intézet igazgatója

Technikai szerkesztő: **Korpás István**

Borítóterv: **Gerő Éva**

Nyomta az AKAPRINT Nyomdaipari Kft., Budapest

Felélős vezető: **Freier László**

Terjedelem: 5,7 A/5 kiadói ív.

Lapunk megjelenését támogatta az
Oktatási és Kulturális Minisztérium
Nemzeti Kulturális Alap

OKM

nka

Nemzeti Kulturális Alap

Terjeszti a Könyvtári Intézet

Előfizetési díj 1 évre 4800 forint. Egy szám ára 400 forint

HU-ISSN 1216-6804

Bartos Éva

„Diplomás könyvtáros állást keres”*

Bevezetés

A cím önmagáért beszél. Elárulja, hogy könyvtárosi álláshirdetésekről lesz szó valamilyen formában. Mi készítetett a könyvtáros pályának éppen ebből a nézőpontból való vizsgálatára? Talán az, hogy hazai előzményét még nem találtam, viszont tudomásom van az eljárás gyakori külföldi alkalmazásairól, tehát feltehetően hozhat új felismeréseket, érdekes megállapításokat az elemzés. A munkaerőpiac átalakulása lényegében a rendszerváltozás óta fokozatosan észlelhető, de az Európai Unióhoz való csatlakozásunk óta hihetetlenül felgyorsult az élet minden területén. Nyilvánvaló, hogy szakmánkat sem hagyja érintetlenül a változás. Hogy miként is áll a könyvtáros munkaerőpiac – a kérdés megközelítésének egyik lehetséges eszközeként próbáltam meg az álláshirdetéseket elemezni. Ezek közül is csupán azokat, amelyek a könyvtárosok levelezőlistáján, a Katalisten jelentek meg. A vizsgált időszak az 1999. és 2007. év közé esik, az utolsó év csak töredékes, mivel július 31-ével zártam le. A Katalist archívumából előhívható több mint ötszáz hirdetésből – az ismétlődések kiiktatása után – közel 400 (egészen pontosan 190 állást kereső és 195 állást kínáló, azaz összesen 385 hirdetés) bizonyult alkalmasnak az elemzésre. A hozzájuk mellékelten csatolt önéletrajzokat és szakmai pályaképeket nem vettem figyelembe, ez egy másik vizsgálódás tárgya lehet majd. Szándékom szerint kizárólag az apróhirdetés szövegét vizsgáltam, feltételezve, hogy ebben a hirdető a legtömöbben a legfontosabb információt közli magáról, s engem éppen ez érdekelt: mi számít fontos információnak területünkön.

Hogy egyáltalán mekkora ez a „piac”, mekkora a terület munkaerő szükséglete, ehhez adnék néhány támpontot a foglalkoztatottak számáról, valamint a szolgáltatási helyeken működők végzettségéről, a könnyebb megjegyezhetőség érdekében erős kerekítéssel

Néhány orientáló adat a 2005-ös statisztika alapján:

Könyvtári szakalkalmazott	10 000 fő
Könyvtáros-tanár	1 700 fő
Egyéb könyvtári munkakörben alkalmazottak	2 000 fő

* Elhangzott a tiszaujvárosi Derkovits Gyula Művelődési Központ és Városi Könyvtár „A könyvtáros mint erőforrás” című konferenciáján, 2007. szeptember 17-én.

Tovább bontva a könyvtári szakalkalmazottak kategóriája könyvtártípusokban való alkalmazásuk szerint:

Közkönyvtárakban	6 300 fő
Országos és egyéb szakkönyvtárakban (OSZK is)	1 600 fő
Felsőoktatási könyvtárakban	1 500 fő
Egyéb nem nyilvános könyvtárban	600 fő
Összesen	10 000 fő

Könyvtári szakalkalmazottak végzettségi szint szerinti megoszlása:

felsőfokú szakirányú és egyéb felsőfokú végzettség	6 100 fő
középfokú (asszisztens) végzettség	2 100 fő
alacsony fokú vagy nem szakirányú középfokú végzettség	1 800 fő
összesen	10 000 fő

Ez a létszám, mely a gépesítési és a többszöri leépítési hullámot követően kialakult a 2000-es évek elejére, a zavartalan teljesítmények biztosítása érdekében viszonylagos egyensúlyt kell mutasson. A munkaerő szükséglet egyensúlyát a pályára lépők és a pályát elhagyók nagyjából azonos tömege teremtheti meg. A pályára lépőket jelentik a felsőoktatásból és az OKJ-s képzésből kikerülő pályakezdők, az egyéb, főként a rokon szakmákból (pl. pedagógus) érkező pályamódosítók, a belső átképzés révén szakképzettséget szerzők, valamint a külső átirányítás, áthelyezés (pl. intézmény-összevonás esetén) útján a könyvtárba kerülő munkatársak. A pályát elhagyók természetesen az öregségi vagy rokkantsági nyugdíjba vonulók, a más szakmákba átlépők, a szülés után gyedre, gyesre menő munkatársak, illetőleg a létszámleépítés következtében eltávozóak. Az áttekinthetőség kedvéért kis táblázatba rendezve tehát az egyensúlyt fenntartó tényezők:

Pályára lépés

frissen végzett pályakezdők
pályamódosítók
belső átképzés
külső átirányítás

Pályát elhagyás

nyugdíjba menők
pályamódosítók
gyes, gyed
létszámleépítés

Ezeket a tényezőket évente vizsgálnia kellene számszerűségében a szakmának. Bár a végeredményről értesülünk az éves statisztikából, de az egyes tényezők okozta arányokat nem ismerjük. Vannak becslések, például a felsőoktatásban zajló „bolognai rendszer” előkészítések az informatikus könyvtáros képzés érvrendszerében évi kb. 400 fő friss diplomás kibocsátása szerepelt, a nyugdíjba vonulók éves átlagának figyelembevételére alapozva. Napjainkban mind a friss diplomások, mind a nyugdíjba vonulók száma, mind a leépítendő, mind pedig a külső átirányítás következtében „mozgó” munkatársak számaránya nehezen becsülhető – más, de mindenképpen könyvtáron kívüli erők és körülmények miatt.

* * *

A munkaerőmozgás csatornáit a könyvtári területen

Mik a jelenlegi lehetőségek?

- *pályázatok*: a közalkalmazotti törvény bevezetése óta a magasabb vezetői állások elnyeréséhez feltétlenül szükségesek, s e törvény legújabb módosítása nyomán 2008-tól pedig minden álláshelyet pályázni kell majd;
- *irányítás a felsőoktatásból*: ennek alapvető formája ma már az állásbörze, a tapasztalat szerint könyvtárosok viszonylatában nem túl jellemző. Gyakoribbna mondható az a megoldás, hogy a képzés részeként végzett gyakorlatok alkalmával – a kölcsönös rokonszenv alapján – állapodik meg egymással a hallgató és a leendő munkahely;
- *személyes ismeretség, személyes kérés/ajánlás*: ma is ez tűnik az egyik legjobb referenciának;
- *„saját nevelés”*: a könyvtáros pálya problémáinak feltérképezésére lefolytatott 2002-es fórumorozat tapasztalatai szerint a közkönyvtárak vezetői ebben bíznak a legjobban;
- *álláshirdetés (álláskereső-állásajánlat)*: nyomtatott vagy internetes napilapokban, hirdetési újságokban könyvtárosi állást a legritkább esetben keresnek vagy kínálnak; szinte csak a Katalist szolgálat lelőhelyül;
- *ügynökségek, fejtárs cégek közvetítése*: legfeljebb kiemelkedően magas beosztások betöltésénél, esetleg a könyvtárosi vállalkozói szféra munkatársainak körében lehet szerepük;
- *állami munkaiügyi központok, munkaközvetítő szolgálatok*: szerepük a könyvtári területen jelentéktelen, egyetlen kivétel talán a '90-es években elterjedt, irányított munkanélküli-foglalkoztatás és a polgári szolgálat közvetítése volt, főként a nem szakképzettséghez kötött könyvtári munkakörök esetében. Ezek a formák részben *már nem*, az önkéntes munkaerő irányítása pedig *még nem* vagy csak alig jellemző részükről a könyvtári területre.
- *a Magyar Könyvtárosok Egyesülete állásközvetítő szolgálat*: sok-sok évig hagyományos – cédulán összegyűjtött és a Hírlevélben közzétett hirdetések formájában működött, a beérkező ajánlatokat ma már az MKE titkársága is a Katalistre továbbítja.

„Állást kínál”

A bevezető gondolatok és megfontolások után most már térjünk át csakugyan az álláshirdetések megismerésére. Először néhány észrevétel az állást kínáló intézmények megoszlásáról. Legnagyobb mértékben a felsőoktatási könyvtárak éltek/élnek a hirdetés lehetőségével. Az alább említett 86 hirdetésükből önmagában az Eötvös Loránd Tudományegyetem, ugyan mint legnagyobb egyetem, de 43-at jegyzett! Kínált még állást további hét budapesti és négy vidéki felsőoktatási könyvtár. A települési könyvtárak között községi könyvtártól származó hirdetést egyáltalán nem találtam. Jelentősnek mondható az „egyéb intézmények” állás kínálata, immáron annak a jelenségnek a kézzelfogható bizonyítékaként, hogy a könyvtáros végzettség más, rokon területek számára is alkalmasan képzett munkaerőt jelent.

Az állást kínáló könyvtárak leggyakoribb típusai

Felsőoktatási könyvtárak (központi, kari, intézeti, tanszéki)	86
Tudományos és szakkönyvtárak (benne OSZK, múzeumi, levéltári könyvtárak is)	51
Közkönyvtár (FSZEK, megyei, városi)	24
Egyéb intézmény (oktatási központ, kiadó, szerkesztőség, közalapítvány stb.)	20
Iskolai könyvtár	14

Az állást hirdető intézmények igyekeznek pontosan megjelölni a kínált munkaterületet vagy az általuk elvárt végzettséget, határozott szándékkal adják fel a hirdetést, egyértelmű, hogy milyen munkaerőre van szükségük.

Az álláskínálatokban megnevezett munkaterületek vagy igényelt végzettségek

Könyvtáros, felsőfokú szakirányú végzettséggel	113
Adminisztratív és gazdasági ügyintéző	30
Könyvtáros asszisztens középfokú végzettséggel	24
Könyvtáros-tanár	8
Raktáros	8
Egyéb diplomás	6
„Munkatárs”	6

Tovább részletezve a könyvtáros felsőfokú végzettséggel betölthető munkaköröket, munkaterületeket, hosszú, részletező listát találunk, benne néhány újszerű, a hazai gyakorlatban eddig szokatlan, vagy inkább talán az „egyéb típusú intézmény” tevékenységére jellemző munkaköri megnevezéssel is találkozunk – még a középfokú végzettség szintjén is.

Könyvtáros felsőfokú végzettséggel hirdetett munkakörök, munkaterületek

„könyvtáros”	54 említés
feldolgozó könyvtáros	10 említés
olvasószolgálatos	7 említés
„folyóíratos” (rendelés, érkeztetés, feldolgozás)	7 említés
szakozó, címleíró, katalógizáló	7 említés
tájékoztató könyvtáros	6 említés
gyerekkönyvtáros	5 említés
közönségszolgálat (olvasószolgálat+tájékoztatás)	2 említés
zenei könyvtáros	2 említés
internetkönyvtáros	1 említés
elektronikus információkereső eszközöket kezelő	1 említés
nemzetközi könyvtárközi kölcsönzést bonyolító	1 említés
nemzetiségi letéti és egyéb térségi szolgáltató	1 említés
EU-referens	1 említés
muzeális könyvvállomány gondozó	1 említés

könyvtárbuszos szolgáltatás	1 említés
könyvtárszakmai tanácsadás	1 említés
könyvtárvezető	1 említés
plakáttáros	1 említés
kisnyomtaványtáros	1 említés
researcher	1 említés
design adatbázis kezelő	1 említés

Középfokú végzettséghez kötött munkakörök, munkaterületek

asszisztens vagy középfokú végzettségű munkatárs	8
olvasószolgálati munka (olvasótermi felügyelő, olvasószolgálat adminisztráció)	8
rendelési asszisztens, gyűjteménykezelő	4
iskolai könyvtári munka	3
sajtószemle készítés	1

Most már közelítünk az érdemi kérdésekhez: mit tart igazán fontosnak az állást kínáló intézmény, amely pontosan leírta a betöltendő munkaterületet, munkakört? Milyen kompetenciákat, készségeket, tudást vár el az állásra jelentkezőktől? Látható, hogy a legnagyobb mértékben a „papírra”, az iskolai végzettségre kíváncsi.

Az álláskínáló intézmény elvárt szakmai követelményei, feltételei

Megfelelő végzettség, képzettség	112 említés
Idegennyelv tudás	38 említés
Számítástechnikai, informatikai ismeretek	35 említés
Korábbi gyakorlat	19 említés
Vezetési készség	1 említés

A munkakörön, munkaterületen és bizonyos készségeken túl fontosnak tartják az alkalmazás utáni körülményeknek a tisztázását is. Az alkalmazással kapcsolatos munkaügyi, munkajogi kérdések meglehetősen nagy szerepet kapnak az álláskínáló megfogalmazásában.

Az álláskínálóban érintett egyéb elemek

Bérezés, belépési idő	53 említés
Munkaidő (teljes vagy részidő, 2 műszak, speciális munkaidő-beosztás)	51 említés
Alkalmazási forma (státus, szerződés, helyettesítés, vállalkozói igazolvány, startkártya)	41 említés
életkori megkötés	30 említés
földrajzi megkötés	3 említés

Az álláskínálóban említett egyéb ajánlatok, a „csábítás trükkjei”, avagy éppen a lebeszélés, a távöltartás fogásai

kiváló munkafeltételek	„mindent csinálni kell”
nyelvtanulási lehetőség	nehéz munka

szolgálati férőhely
kutatónap

szolgálati lakás nincs

Találunk utalást a keresett, a leendő munkatárs ideális tulajdonságaira is. ezek főként a munkavégzésben és a viselkedésben elvárt, az adott munkahely kialakult szokásaihoz jól alkalmazkodó, abba mintegy belesimuló leendő munkatársat írnak le.

A belépőtől elvárt tulajdonságok, jellemző viselkedésformák (a kifejezéseket szó szerint idézem):

ambiciózus	disztingvált jómodor
megbízható	határozott fellépés
szolgálatkész	olvasó- és könyvszeretet
precíz	belső fegyelmezettség
gyors	szakmai alaposság
talpraesett	jó helyesírás, fogalmazás

„Állást keres”

Az állást kereső hirdetésekben az eddigiekkel ellentétes tendenciák érvényesülnek. Minél kevésbé kívánnak konkrétak lenni a hirdetőik, nem akarván ezzel saját maguk korlátozni a lehetőségeiket. Sem az intézménytípus, sem a munkaterület, munkakör körülhatárolásában nem fogalmaznak meg határozott igényt. sokkal inkább a mindent elfogadni hajlandó, a „minden megoldás érdekel” attitűdöt hangsúlyozzák. Emiatt a hirdetések legtípikusabb megfogalmazása a címnek választott mondat: „Diplomás könyvtáros állást keres.”

Az álláskereső hirdetésekben megemlített néhány könyvtártípus

Közkönyvtár	7 említés
Iskolai könyvtár	7 említés
egyéb intézmény (oktatási, kulturális stb.)	5 említés
„kis könyvtár”	2 említés
„nagy könyvtár”	1 említés
„Közművelődési vagy szakkönyvtár”	1 említés

Az álláskereső hirdetésekben megnevezett munkakörök, munkaterületek

könyvtári munka, könyvtáros állás, munkalehetőség	110 említés
könyvtáros, könyvtáros-tanár	52 említés
„bármilyen munkaterület, minden lehetőség”	15 említés
könyvtáros asszisztens	5 említés
informatikai munkakör (programozó, operátor)	4 említés
raktáros	3 említés
adminisztratív, ügyintézői	3 említés
számítógépes adatrögzítő	2 említés
olvasószolgálati munka	2 említés

Milyen kompetenciákat tartanak fontosnak az álláskeresők, amit hangsúlyozni kívánnak, hogy minél jobb színben tűnjenek föl lehetséges alkalmazóik körében?

A „papír”, a végzettség körükben is alapvető fontosságú, de a megszerzett tapasztalat is erős hangsúlyt kap – fontos szakmai kompetenciákkal együtt.

Az álláskeresők által hangsúlyozott szakmai adottságok, előnyök

Szakképzettség, iskolai végzettség	111 említés
Életkor hangsúlyozása	77 említés
Korábbi gyakorlat	72 említés
Idegennyelv ismerete	55 említés
Egyéb speciális tudás, érdeklődés	52 említés
Számítástechnikai, informatikai ismeretek	40 említés

Érdekes részletesebben megnézni az életkorra való hivatkozás kategóriáját: bármilyen életkorral rendelkező álláskeresők valami pozitívumot, nyomós érvet hoznak ki életkorukból, ami feltétlenül kívánatossá teszi alkalmazásukat.

Az életkort hangsúlyozók megoszlása

Fiatal, pályakezdő	26 említés
Fiatal, diploma előtt	22 említés
Középkorú (40–50)	17 említés
Öregségi és rokkant nyugdíjas	12 említés

A „fiatal, diploma előtt” kategória új jelenség: élelmes és leleményes ifjak aránylag sokan hirdetnek már előre, mondván, még egy, két, három stb. évem van a diploma megszerzéséig, állapodjunk meg máris, mindketten jól járunk. Tanulmányaik befejezéséig is kötődni szeretnének már a befogadó könyvtárhoz.

A szakmai kritériumok mellett az álláskeresők is kitérnek – kisebb mértékben és nagyon megengedő stílusban – a várva várt alkalmazás egyéb feltételeire. Ismert magyarországi jelenség – a könyvtárosok körében sincs másképp – a földrajzi kötöttség, amely erőteljesen meghatározza, pontosabban szólva korlátozza a munkavállalást.

Az álláskeresők által megnevezett egyéb elemek

Földrajzi megkötés	62 említés
Munkaidő (teljes vagy részidő, 2 műszak, speciális munkaidőbeosztás)	40 említés
Alkalmazási forma (státus, szerződés, helyettesítés, vállalkozói)	7 említés
bérezés, belépési idő	5 említés
idénymunka (nyári munkavállalás)	4 említés

Néhányan szükségesnek tartják megmagyarázni, megindokolni álláshirdetésüket, ezek között magabiztos és kétségbeesett, valamint tárgyyszerű megfogalmazásokkal találkozhatunk.

Az álláskeresők által megnevezett indokok

Állást változtatna	Állása megszűnt, megszűnik
Érdekes feladatot keres	Munkaszerződése hamarosan lejár

Új kihívást keres
Kiegészítő jövedelmet akar
Gyes-ről tér vissza

Munkanélküli
Költözés miatt

A családi állapotra, helyzetre utaló megjegyzések a fentebb említett életkori adottságokhoz hasonlóan viselkednek, a hirdető értelmezésében mindegyik megjelölés valamilyen előnyt, pozitív indokot hordoz. Tulajdonságaik pedig a kellemes, ideális munkatársat vetítik előre.

*Az álláskeresők személyes megjegyzései önmagukról
(állapot és tulajdonságok)*

nős – független – gyermektelen – gyermekét egyedül nevelő – 4 gyermekes
elhivatott
szorgalmas
jó képességű
megbízható
jó kommunikációs képesség
precíz
pontos
rugalmas
nem dohányzó

Összegzés

Meglehetősen ellentétes érdekek és indíttatások elemezhetőek ki a néhány száz prórhirdetés vizsgálata nyomán. A fentiekben egymást követően taglalt jelenségek közül néhányat most tegyük egymás mellé, s érzékelni fogjuk az ellentéteket.

A munkáltató legfőbb tájékoztatósi pontja a szakmai végzettség, nem érdeklik egyéb tudások, speciális képzettségek, és ugyancsak nem érdekli a korábban megszerzett gyakorlat. Sőt, talán ártalmasnak is gondolja bizonyos fokig. Nem érdeklik továbbá földrajzi tényezők (hol lakik az illető), viszont nagyon határozott feltételei vannak az alkalmazási formák, a munkaidő, a belépés dátuma, a bérezés kérdéseiben.

A munkavállaló legfőbb érdeme, érve is a szakképzettsége, de szeretne jó pontokat egyéb, speciális képzettségeire való hivatkozással elérni. Értéknek tartja megszerzett tapasztalatait, gyakorlottságát, nem pedig rutinnak. Helyhez kötöttsége kiszolgáltatottá teszi, legalább is teheti, akárcsak az alkalmazási mód vagy bérezés munkáltató által diktált feltételei.

Szakmai feltétel, kompetencia	Állás kínálók	Állás keresők
Szakképzettség, végzettség	112	111
Egyéb speciális képzettség	–	52
Korábbi gyakorlat	19	72
Idegennyelv ismerete	38	55
Számítástechnikai ismeretek	35	40
Munkakörülmények	Állás kínálók	Állás keresők
Földrajzi megkötés	36	2
Alkalmazási forma	41	7
Munkaidő	51	40
Bérezés, belépési idő	53	5

Ennek az összehasonlításnak a következtetéseit nagyon határozottan megerősíti a legvégül bemutatott grafikon is, amely jól szemlélteti, az időben a jelenhez közeledve milyen ellentétes tendencia játszódik le a kereslet–kínálat viszonylatban a keresők rovására: a kínálat 2003-ig minden évben jóval meghaladta a keresletet, azóta viszont fordult a kocka. Ez persze, jelenti azt is, hogy az állást kínáló intézmények előbb ismerték fel a hirdetésben rejlő lehetőséget, mint az állást kereső munkatársak, s előbb kezdtek élni vele. Valószínűbb magyarázat azonban az, hogy tényleges szerepcseré következett be a keresők és kínálók között, amely hosszú időre befolyással lehet a könyvtárosok elhelyezkedési lehetőségeire, ezen keresztül a könyvtáros munkaerőpiac egyensúlyi állapotára.

